

СУТНІСТЬ КОММЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Л.В. Шикова, к.е.н., ст. викладач, ДВНЗ «ПДТУ»

Комерціалізація інтелектуальної власності – процес використання продуктів інтелектуальної праці в комерційній діяльності підприємств та організацій. Даний процес включає дії господарських суб'єктів з придбання та відчуження прав на інтелектуальну власність, що формує ринок нематеріальних активів. Тобто, передача прав інтелектуальної власності від власника до власника на оплатній основі.

Загалом існують такі основні способи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності: використання їх у власному виробництві; внесення прав до статутного капіталу; передача прав на об'єкт інтелектуальної власності (що передбачає, у свою чергу, передачу прав власності шляхом їх продажу і передачу прав використання). Зокрема, передача прав використання об'єктів інтелектуальної власності здійснюється шляхом укладання ліцензійних угод, угод лізингу та комерційної концесії (франшизи).ля і продаж прав. для власників це ще і можли-

вість використання цих прав в якості, наприклад, внеску в статутний капітал або застави по кредиту.

У процесі комерціалізації приймають участь обов'язково як мінімум чотири учасники: автор розробок (винаходу, сорту рослин, корисної моделі тощо), стратегічний партнер, менеджер та інвестор.

Одним із поширених способів комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності виступає укладання ліцензійного договору.

В свою чергу, ліцензії поділяють на три види:

1. Невиняткова (проста) ліцензія надає ліцензіату право використати ліцензію на території і впродовж часу, обумовлених в ліцензійному договорі. При цьому ліцензіар залишає за собою право використати переданий об'єкт у власному виробництві, а також надавати ліцензії іншим ліцензіатам.

2. Виняткова ліцензія надає ліцензіату монопольне право використати предмет ліцензії на погоджених умовах (термінах, території). При цьому ліцензіат має право надавати ліцензії на використання предмета ліцензії третім особам без обмеження права ліцензіара за первинною угодою.

3. Повна ліцензія надає ліцензіату найбільш широкий обсяг прав. За ліцензійним договором ліцензіату надаються усі права на використання об'єкту інтелектуальної власності, який є предметом ліцензії, без обмеження території і на увесь термін дії охоронного документу. Слід мати на увазі, що при продажі повної ліцензії власником охоронного документу все ж залишається ліцензіар.

Таким чином, комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності є невід'ємним процесом при бажанні комерційного використання об'єктів інтелектуальної власності.